

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

ANALÝZA ZDANĚNÍ SUBJEKTŮ CESTOVNÍHO RUCHU

ANALYSIS OF THE TAXATION OF TOURISM

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

ALŽBĚTA TLÁSKALOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA

BRNO 2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tláskalová Alžběta

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Analýza zdanění subjektů cestovního ruchu

v anglickém jazyce:

Analysis of the Taxation of Tourism

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

SYSEL, J. Cestovní kancelář, cestovní agentura a informační středisko v cestovním ruchu. 2008. ISBN 978-80-86578-75-0

RAMBOUSEK, J. Cestovní kancelář a daně. 2005. ISBN 80-7357-123-4

Zákon č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty podle stavu k 1.1.2011.

Zákon č.16/1993 Sb., o dani silniční podle stavu k 1.1.2011.

Zákon č.159-1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu a o změně.

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2010/2011.

L.S.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkan fakulty

V Brně, dne 23.05.2011

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku daně z přidané hodnoty v oblasti cestovního ruchu se zaměřením na cestovní kancelář. Práce seznamuje se zvláštním režimem DPH pro cestovní službu a porovnává jej s režimem běžným.

Abstract

The bachelor's thesis is focused on the issue of value added tax on tourism, focusing on the travel agency. This thesis introduces a special VAT regime for the travel service and compares it with the current regime.

Klíčová slova

Cestovní ruch, cestovní kancelář, daň z přidané hodnoty, zvláštní režim

Key words

Tourism, travel agency, value added tax, special regime

Bibliografická citace

TLÁSKALOVÁ, A. *Analýza zdanění subjektů cestovního ruchu*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2011. 60 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně.
Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 30. května 2011

.....

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, JUDr. Ing. Janu Kopřivovi za cenné připomínky. Dále bych ráda poděkovala své rodině za podporu a velkou trpělivost.

Obsah

ÚVOD	10
1. CESTOVNÍ RUCH	11
1.1. VYMEZENÍ POJMU	11
1.2. HISTORIE	11
1.3. ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ	12
1.4. HLAVNÍ PRÁVNÍ NORMY A PŘEDPISY UPRAVUJÍCÍ PROBLEMATIKU CESTOVNÍHO RUCHU	13
1.5. SUBJEKTY CESTOVNÍHO RUCHU	14
2. CESTOVNÍ KANCELÁŘ	15
2.1. PODMÍNKY PODNIKÁNÍ	15
2.2. KLASIFIKACE CESTOVNÍCH KANCELÁŘŮ	16
2.2.1. <i>Klasifikace dle rozsahu služeb</i>	16
2.2.2. <i>Klasifikace dle územního hlediska</i>	16
2.3. PRODUKT	17
2.3.1. <i>Nejpoužívanější rozdělení služeb</i>	17
2.3.2. <i>Zvláštnosti a vlastnosti produktu</i>	18
2.4. ZÁJEZDOVÁ ČINNOST	18
2.5. POVINNÉ POJIŠTĚNÍ ZÁRUKY	20
2.6. CESTOVNÍ SMLOUVA	21
2.7. MEZINÁRODNÍ MEZIVLÁDNÍ ORGANIZACE	22
2.7.1. <i>UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu</i>	22
2.7.2. <i>WTTC – Světová rada cestovního ruchu a turistiky</i>	23
2.8. ASOCIACE V ČESKÉ REPUBLICE	23
2.8.1. <i>AČCKA - Asociace českých cestovních kancelářů a agentur</i>	23
2.8.2. <i>ACK ČR – Asociace cestovních kancelářů České republiky</i>	24
2.9. CESTOVNÍ AGENTURA	24
2.9.1. <i>Podmínky podnikání</i>	24
3. DAŇ	26
3.1. CHARAKTERISTIKA	26
3.2. KLASIFIKACE DANÍ	27
3.2.1. <i>Podle vazby na důchod poplatníka</i>	27
3.2.2. <i>Podle objektu, na něž jsou uloženy</i>	30
3.2.3. <i>Podle charakteru veličiny, z níž se daň platí</i>	30
3.3. DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	30
3.3.1. <i>Zdaňovací období</i>	31

3.3.2.	<i>Předmět daně</i>	32
3.3.3.	<i>Plátce</i>	32
3.3.4.	<i>Sazba daně</i>	33
3.3.5.	<i>Den uskutečnění zdanitelného plnění</i>	34
4.	ZVLÁŠTNÍ REŽIM	35
4.1.	ZVLÁŠTNÍ REŽIM V ČR	35
4.2.	SMĚRNICE EU.....	42
4.2.1.	<i>Směrnice č.90/314/EHS o zájezdech a pobytech</i>	42
4.2.2.	<i>Směrnice č.2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty</i>	43
5.	ROZDÍLY MEZI ZVLÁŠTNÍM A BĚŽNÝM REŽIMEM DPH	44
5.1.	TVORBA ZÁKLADU DANĚ.....	44
5.2.	MÍSTO PLNĚNÍ	49
5.3.	DEN USKUTEČNĚNÍ ZDANITELNÉHO PLNĚNÍ.....	50
5.4.	VÝBĚR REŽIMŮ	51
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
SEZNAM SCHÉMAT, TABULEK, OBRÁZKŮ	56
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	57
SEZNAM PŘÍLOH	57

Úvod

Tématem bakalářské práce je oblast cestovního ruchu a jeho zdanění. Poskytování cestovních služeb je velmi specifické a nejvíce problematická je úprava daně z přidané hodnoty.

Cestovní ruch (turismus), je jednoduše řečeno, souhrn přechodných pobytů osob mimo místo jejich bydliště a souhrn služeb, které tyto pobyty a cestování podporují a organizují. Dle výsledků zveřejněných Světovou organizací cestovního ruchu (UNWTO), tvoří turismus významnou část hospodářství a služby cestovního ruchu tvoří přibližně 25 až 30 % celosvětových služeb a zaměstnává přes 100 mil. osob. Cestovní ruch má určitě vliv na rozšiřování i útlum některých oborů hospodářské činnosti.

V první kapitole bakalářské práce nastíním cestovní ruch z historického hlediska a jeho členění. Druhá kapitola týkající se otázek ohledně založení cestovní kanceláře a agentury, jaké produkty mohou být v této oblasti nabízeny a jaké existují organizace, kde si subjekty mohou vyměňovat své zkušenosti. Třetí kapitola více přiblíží pojem daň a rozdělení daňového systému v ČR. Na konci své práce se budu věnovat zvláštnímu režimu pro cestovní službu a jeho podrobnému komentáři s důrazem na porovnání odlišností oproti běžnému režimu zdanění daní z přidané hodnoty.

Cílem bakalářské práce je vytvořit přehled informací pro subjekt začínající podnikat, nebo již podnikající, v cestovním ruchu. Budu se snažit seznámit podnikatele se zvláštním režimem pro cestovní službu, který upravuje zákon o dani z přidané hodnoty a základní problémy zdanění porovnávat a demonstrovat na příkladech.

1. Cestovní ruch

1.1. Vymezení pojmu

Cestovní ruch je složitý ekonomický a společenský proces, jehož podstatu tvoří uspokojení potřeb čerpáním služeb mimo místa trvalého bydliště ve volném čase účastníků. Jedná se o záležitost velice problematickou a vyvíjející se stejně, jako se mění sama společnost a jeho realizace je po celém světě odlišná.

Pojem cestovní ruch bývá často zaměňován za pojem turistika, avšak synonyma to nejsou. Turistika je pouze součástí cestovního ruchu. [7, s. 7]

Výše uvedená definice bývá nejrozšířenější, avšak je potřeba si zmínit ještě jednu, a to velmi významnou. Usnesla se na ni Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO), která zasedala na konferenci v roce 1991 v Ottawě. Mezinárodní konference se účastnilo 91 zemí a týkala se statistiky cestovního ruchu a sjednocení terminologie. Dle UNWTO je definice cestovního ruchu následující: *„Činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí (mimo místo bydliště, a to na dobu kratší, než je stanovena (u mezinárodního cestovního ruchu tato doba činí 1 rok, u domácího cestovního ruchu 6 měsíců), přičemž hlavní účel její cesty je jiný, než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.“* [3, s. 11]

1.2. Historie

Nelze určit přesné datum vzniku, jelikož cestovní ruch se rozvíjel postupně a dlouhodobě. Již v pravěku lidé migrovali za lepšími podmínkami pro život (spojeno s náboženstvím, lovem, zábavou, zdravím apod.), i když v tomto případě mluvit o cestovním ruchu jako takovém, nemůžeme. Dalším důležitým milníkem byly zámořské objevy, ale za historický nástup cestovního ruchu můžeme považovat rok 1841, kdy byla otevřena 1. železnice z Derby do Rugby, a tím zajištěny možnosti masového cestování. První cesta se uskutečnila 5. června 1841, a to na trase dlouhé 11 mil z Leicesteru do Loughborough. S největší pravděpodobností právě tento výlet, kterého se účastnilo přes 500 cestujících z místní továrny, dal zrodu organizovaného

cestovního ruchu. Pan Thomas Cook tuto jízdu zorganizoval na popud charitativní společnosti, která usilovala o to, aby dělníky vytrhla z koloběhu práce a aktivně si odpočinuli. Následně si uvědomil, že našel smysl svého života a v roce 1845 založil s největší pravděpodobností i první cestovní kancelář. Zájezd na Světovou výstavu v Paříži v roce 1855 byl prvním zahraničním produktem této kanceláře a po zjištění, že o zájezdy mají spíše zájem ženy a jsou také více ovlivnitelnější, byly vytvořeny „ženské zájezdy“ těšící se velké oblibě. V současné době má Cookovo impérium Thomas Cook & Son, Ltd. přes 1600 poboček ve více než 120 zemích světa. Klíčem k úspěchu bylo určitě i pochopení, že novodobý cestovatel nevyžaduje ani tak originální zážitky, jako spíše dokonalý servis a péči.

Z historického hlediska měli nezanedbatelný vliv na celkovém vývoji a rozvoji cestování také cestovní kanceláře z Británie, Německa a Francie.

Nedílnou součástí vzniku cestovního ruchu bylo i zavedení dělby práce a dosažení určitého technologického rozvoje společnosti, které přinesly rozvoj dopravy, ubytovacích služeb a celkového zvýšení objemu výrobků. [7, s. 175]

1.3. Základní rozdělení

✓ **Aktivní cestovní ruch (= incoming):**

- příjezd osob ze zahraničí do tuzemska,
- příjmy z vývozu přesahují výdaje z dovozu,
- pozitivní vliv na platební bilanci státu.

✓ **Pasivní cestovní ruch (= outcoming):**

- vycestování osob daného státu na území státu jiného,
- výdaje z dovozu převyšují příjmy z vývozu,
- záporný vliv na platební bilanci státu.

✓ **Tranzitní cestovní ruch:**

- účastník pouze projíždí danou zemí,

- dá se považovat za méně efektivní aktivní cestovní ruch,
- zde je důležitá motivace, aby se účastníci vrátili. [8, s. 35]

1.4. Hlavní právní normy a předpisy upravující problematiku cestovního ruchu

V podnikání je důležité mít přehled o svých právech a povinnostech uvedených hlavně v níže uvedené legislativě upravující oblast cestovního ruchu:

- ✓ **Živnostenský zákon¹** – vymezuje oprávnění k podnikání, nutnou kvalifikační způsobilost, odbornost;
- ✓ **Obchodní zákoník²** – upravuje vztahy mezi složkami cestovního ruchu, rozsah poskytovaných služeb, uzavírání smluv;
- ✓ **Občanský zákoník³** – řeší vztahy mezi podnikatelem a klientem, kvalitu zboží, reklamace;
- ✓ **Zákon o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu⁴** – pojednává o vztazích v rámci cestovního ruchu a doplňuje výše zmíněné zákony;
- ✓ Zákon o cestovních dokladech, celní zákon, devizový zákon.

Dohledem a výkonem správy nad cestovním ruchem v tuzemsku je pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj. [7, s. 23]

¹ Zákon č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

² Zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník

³ Zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník

⁴ Zákon č.159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu

1.5. Subjekty cestovního ruchu

- ✓ Cestovní kancelář,
- ✓ cestovní agentura,
- ✓ subjekty poskytující ubytování, stravu, dopravu apod.,
- ✓ provizní prodejce, který prodává cestovní služby jiného subjektu.

Příjemcem cestovních služeb od poskytovatelů (uvedených výše) může být nejčastěji soukromá osoba, dále také jiný plátců daně a další. [10, s. 5]

2. Cestovní kancelář

2.1. Podmínky podnikání

„Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.“ [15, §2]

Živnost může provozovat fyzická osoba, přičemž všeobecné podmínky jsou dosažení 18 let věku, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost prokázaná výpisem z rejstříku trestů. A nebo ji může provozovat osoba právnická, a poté jsou zvláštními podmínkami odborné a jiné způsobilosti. [15, §6,7]

*„Živnosti se člení na **ohlašovací** (§19) a **koncesované** (§26). Při splnění stanovených podmínek směji být ohlašovací živnosti provozovány na základě ohlášení, koncesované živnosti na základě koncese. Ohlašovací živnosti se dále člení na **řemeslné** (mezi ně patří např. hostinská činnosť), **vázané** (průvodcovská činnost horská, vodní záchranná služby) a **volné** (ubytovací služby, provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost v oblasti cestovního ruchu). Provozování cestovní kanceláře patří mezi koncesované živnosti. Živnostenské podnikání představuje jen část podnikatelské činnosti.“ [7, s. 23]*

Provozování cestovní kanceláře patří mezi živnosti koncesované. Pokud chce osoba založit cestovní kancelář musí podat žádost o vydání koncese živnostenskému úřadu spolu se všemi zákonem stanovenými přílohami, kterými jsou smlouva s pojišťovnou, podnikatelský záměr, prohlášení o předpokládaném datu zahájení činnosti a prohlášení, zda nedošlo ke zrušení živnostenského oprávnění v posledních 5 letech nebo nedošlo k úpadku. [13, §5]

Živnostenský úřad žádost předá oprávněnému orgánu státní správy – v tomto případě Ministerstvu pro místní rozvoj, které je povinno zaujmout stanovisko do 30 dnů od doby, kdy mu je žádost doručena. [15, §52]

Cestovní kanceláře bývají označovány za organizátory cestovního ruchu či za touroperátory. Všeobecným předmětem činnosti je organizování balíčků služeb, zprostředkování jednotlivých služeb, poskytování informací a prodej vybraného zboží (map, tištěných průvodců, upomínkových předmětů apod.). Klienti v místě svého

bydliště většinou poptávají účast po cestování do míst vzdálených. Mezi tyto objednavatele služeb a dodavatele vstupují právě cestovní kanceláře a plní tak zprostředkovatelskou funkci. Organizační funkce zahrnuje vzájemné doplňování, podmiňování, organizování a celkové vytváření balíčku služeb. Neopominutelná je také funkce transformační, která obsahuje vydávání zprostředkovaných služeb za nové, vlastní služby. Dále můžeme ještě zmínit např. kontaktní, informační, kontrolní nebo realizační funkci. [7, s. 122]

2.2. Klasifikace cestovních kancelářů

Cestovní kanceláře můžeme rozdělovat podle velkého množství hledisek. V následujících kapitolách bych ráda přiblížila klasifikaci dle rozsahu služeb a klasifikaci dle územního hlediska.

2.2.1. Klasifikace dle rozsahu služeb

- ✓ **Generální cestovní kanceláře** – nabízejí veškeré formy cestovního ruchu, velmi široký sortiment produktů a celoroční provoz (sezónní i mimosezónní produkty).
- ✓ **Specializované cestovní kanceláře** – určité zaměření nabídky (pouze tuzemské zájezdy, lázeňské pobyty, apod.).

2.2.2. Klasifikace dle územního hlediska

- ✓ **Vysílající cestovní kancelář** – klientelu cestovní kancelář vyvážá do jiných oblastí cestovního ruchu (mimo svou působnost) s využitím smluvních partnerů.
- ✓ **Přijímající cestovní kancelář** – zahraniční klientela přijíždí do cizího prostředí, kde jsou jí zajišťovány služby přijímací kancelářů, v jejichž působnosti se klientela nachází. [7, s. 153]

2.3. Produkt

Produktem cestovní kanceláře jsou služby, které může sama vytvářet, nebo je skládat dohromady a tvořit z nich balíček služeb, neboli zájezd, který pak považuje za vlastní. Mohou být nabízeny i zprostředkované jednotlivé služby cestovního ruchu (pouze ubytování, pouze doprava), poté se však nejedná o vlastní produkt kanceláře. Jediné služby, které jsou poskytovány bezplatně, jsou služby informační. [7, s. 211]

2.3.1. Nejpoužívanější rozdělení služeb

Služby tvoří významnou část cestovního ruchu a můžeme je rozdělit:

- ✓ **Hlavní služby** – vytvářejí základní podmínky pro možnou účast:
 - *Dopravní služby* – přeprava mezi trvalým bydlištěm a cílovým místem a služby bezprostředně související (úschova a přeprava zavazadel);
 - *Ubytovací služby* – ubytování účastníků a bezprostředně související služby (praní a žehlení prádla);
 - *Stravovací služby* – základní i doplňková výživa účastníků včetně občerstvení.

 - ✓ **Vedlejší služby** – nejsou podmínkou pro realizaci, ale velice příjemňují a přibližují zájezd či pobyt klientovi:
 - Infocentrum, cestovní kancelář.

 - ✓ **Doplňkové služby** – slouží pro ztraktivnění a usnadnění:
 - Delegát, animátor, pojištění, směnárenské služby, průvodce.

 - ✓ **Využívané služby** – neslouží primárně pro cestovní ruch a může je využívat široká veřejnost:
 - MHD, kosmetické salony, kadeřník, obchodní centra, taxi.
- [7, s. 13]

2.3.2. Zvláštnosti a vlastnosti produktu

Zajímavou vlastností je komplexnost neboli podmíněnost jednotlivých služeb, kdy jedna služba ovlivňuje druhou a vyvolává potřebu další služby. S tím souvisí i ekonomický jev zvaný multiplikační efekt, kdy např. rozvoj cestovního ruchu v určité oblasti vyvolává potřebu dalších pracovních míst v jiných odvětvích či oborech. Výraznější nárůst bude zaznamenán v nevyspělých zemích, než v oblastech, kde je již cestovní ruch poměrně zavedený.

Klient cestovní kanceláře se během účasti na cestovním ruchu setká s velkým počtem lidí, kteří usměřňují jeho dojem z produktu. Prožitek nám ovlivňuje i prostředí, krajina, podnebí či infrastruktura. Působí zde i subjektivní faktory jako je věk, pohlaví, zájmy a záliby účastníka. Zkušenosti potvrzují, že pokud je jedna služba poskytnutá špatně, má vliv na celkové hodnocení a prožitky. Z toho dále vyplývá, že produkt se nedá testovat, je neopakovatelný a neskladovatelný. Produkt se využívá pouze pokud ho klient opravdu spotřebovává. Když zákazník neodjede, nespotřebovaná služba je pro provozovatele ztracená.

Je velice důležité správně odhadnout v jaké fázi životního cyklu se produkt nachází. Je nezbytné ho stále přizpůsobovat potřebám spotřebitele, které se neustále mění. [7, s. 213]

2.4. Zájezdová činnost

Podle zákona č. 159/1999 Sb. o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu je cestovní kancelář podnikatel, který organizuje, nabízí a prodává zájezdy.

(1) Zájezdem se rozumí předem sestavená kombinace aspoň dvou z následujících služeb, je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo když zahrnuje ubytování přes noc,

- a) *doprava,*
- b) *ubytování,*
- c) *jiné služby cestovního ruchu, jež nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část zájezdu nebo jejichž cena tvoří alespoň 20% souhrnné ceny zájezdu. [13, §1]*

Zájezdem není kombinace služeb složená na základě individuálního požadavku klienta nebo když je zákazníkem (podnikatelem) dále prodávána za účelem dalšího podnikání, či pokud nabídka nabízeného balíčku služeb nesplňuje podmínky stanovené dle živnostenského podnikání. Zájezdem se tedy nerozumí jednodenní výlety a forfaitové akce. Výjimkou je organizování akcí nepodnikatelskou veřejností, které jsou za zájezd považovány. Jsou to např. školní výlety. [5, s. 36]

Rozlišujeme čtyři základní formy zájezdu. **Standardní či sériový zájezd** je nabízen v katalogu, je předem sestaven a neadresně určen. Probíhá po určité trase z místa nástupu do cílové destinace a zpět. Jedná se o okružní putování se změnami ubytování. V případě, že spotřebováváme **hvězdicový zájezd**, bydlíme na jednom místě, odkud vyjíždíme na různá místa s využíváním různých druhů doprav. **Forfaitový zájezd** je celý vytvořen na přání zákazníka, není tedy připravován předem. Toto je jediný druh zájezdu, který může tvořit i cestovní agentura. Pokud si zákazník vybere **pobytový zájezd**, bude bydlet na jednom místě, kde setrvá celou vyhrazenou dobu. Může se zúčastnit fakultativních výletů (dobrovolný výlet za příplatek). [7, s. 216]

Aby zájezd mohl vzniknout, je potřeba stanovit trasu a program. Trasou se rozumí cesta, po které se účastníci pohybují ať už pěšky, nebo dopravním prostředkem (např. autobusem). Při tvorbě trasy je důležité dbát na cíl, atraktivitu (přírodní, kulturní, historické, apod.) a na ubytovací, stravovací a dopravní možnosti.

Nejrozšířenějším typem z pohledu trasy je zájezd autokarový. Při tomto způsobu cestování se berou v úvahu předpisy jednotlivých států a předpisy o práci řidiče, které stanovují kolik hodin denně smí trvat doba řízení. S ohledem na klienty se do trasy zařazují přestávky v intervalu 3 až 4 hodiny. U vícedenních zájezdů se průměrně ujede 150 až 250 kilometrů jízdy z důvodu přiměřeného pohodlí cestujících.

Letecký zájezd využívá pravidelné letecké spoje. Charterové lety (speciální lety, na objednávku) se mohou objednat při více než 150 účastnících.

U kombinovaného zájezdu se nejčastěji využívá spojování právě těchto dvou, již zmiňovaných typů a můžeme se s ním setkat při velkých vzdálenostech, nebo u zájezdů poznávacích. [5, s. 13-14]

Program by měl být atraktivní, ale ne příliš náročný a jednotvárný. Střídáním přírodních a uměle vytvořených objektů se docílí dobrého celkového dojmu. Dále nesmí chybět různorodé animační programy, aby každý host mohl plně využít svůj volný čas. [5, s.15]

Výběr dodavatele služeb je velmi obtížný a cestovní kancelář musí vycházet z cenové nabídky, rozsahu poskytovaných služeb, předpokládaného složení účastníků apod.. Příliš nízké ceny většinou nepůsobí dobře na klienta, který pak může usuzovat špatnou kvalitu služeb. Naopak příliš vysoké ceny zužují okruh zákazníků. Optimální cena je cílem dodavatele i odběratele, a je to taková cena, která je co možná nejnižší za největšího objemu tržeb. V úvahu se bere také reputace dodavatele a porovnávání srovnatelných služeb u konkurence. [5, s. 16]

2.5. Povinné pojištění záruky

Každý provozovatel cestovní kanceláře musí mít sjednané pojištění záruky pro případ úpadku u pojišťovny, která na to má oprávnění a na základě tohoto pojištění vzniká klientovi nárok na plnění. [13, §6 - §8]

„Cestovní kancelář je povinna sjednat pojištění v rozsahu §6 na pojistnou částku minimálně 30 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů nebo v případě, že tyto tržby mají být nižší než tržby v předchozím roce, na pojistnou částku minimálně 30 % těchto tržeb v předchozím roce.“ [13, §8(2)]

Způsob plateb a částka, kterou se cestovní kancelář podílí na pojistné události, jež nesmí být nižší než 2 % ročních plánovaných tržeb z prodeje zájezdů, jsou vymezeny ve všeobecných podmínkách. Pojištění se musí vztahovat na veškeré zájezdy a cestovní kanceláře musí umožnit přístup pojišťovně k dokladům souvisejících s pojištěním

zájezdů. Forfaitové akce se za zájezdy nepovažují, proto se na ně nevztahuje povinné pojištění pro případ úpadku cestovní kanceláře. [5, str. 12]

Povinností pojišťovny i cestovní kanceláře je informovat Ministerstvo pro místní rozvoj o zániku smlouvy o pojištění a o vzniku pojistné události. Vznikem pojistné události je pojišťovna odpovědná za poskytnutí dopravy zákazníkům cestovní kanceláře do České republiky a za poskytnutí nezbytného ubytování a stravování do doby odjezdu, pokud nebude poskytnuta cestovní kanceláří. Další možností je proplatit zákazníkovi jeho vlastní náklady vzniklé dopravou, ubytováním a stravováním do výše předpokládaných vynaložených nákladů, kdyby tyto služby zajišťovala pojišťovna sama. [13, §852a - §852k]

2.6. Cestovní smlouva

Cestovní smlouva se uzavírá dle občanského zákoníku mezi cestovní kanceláří, která smlouvu v písemné formě předkládá a zavazuje se poskytnout zájezd (cestovní agentura uzavírat tuto smlouvu nemůže) a mezi zákazníkem, který se zavazuje k zaplacení dohodnuté ceny. Při předání smlouvy zákazníkovi musí cestovní kancelář přiložit i doklad o pojištění vystavený pojišťovnou.

Stanovená cena zájezdu se může zvyšovat, pokud je takové právo poskytovatelem ve smlouvě uvedeno, ale zákazníkovi musí být rozhodnutí doručeno nejpozději 21 dní před konáním zájezdu. Zvýšení ceny služeb může nastat v případě zdražení pohonných hmot, či letištních nebo přístavních poplatků apod.

Dodatečně může být upraven i přesný rozvrh zájezdu. Podrobné informace musí být předány zákazníkovi nejdéle 7 dnů před konáním zájezdu.

Při změně podmínek smlouvy z objektivních důvodů ze strany cestovní kanceláře může zákazník buď od smlouvy úplně odstoupit, nebo může přistoupit na podmínky dané novou smlouvou ve lhůtě, která není kratší než 5 dnů. Při odstoupení od smlouvy ze strany zákazníka může nastat situace, kdy bude muset zaplatit odstupné. [5, s. 40]

2.7. Mezinárodní mezivládní organizace

Podmínkou vzniku mezivládní mezinárodní organizace je sjednaná partikulární mezinárodní smlouva, která vymezuje její práva, povinnosti, cíle a působnost. Nevykonává veřejnou moc ani nemají žádnou místní příslušnost či obyvatelstvo, proto nepodléhají obecnému mezinárodnímu právu jako územní suveréni. [8, s. 115]

2.7.1. UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu

The World Tourism Organization (UNWTO) sídlící v Madridu je přední mezinárodní organizace v oblasti cestovního ruchu. Slouží jako globální fórum pro otázky politiky cestovního ruchu a hraje ústřední a rozhodující úlohu v podpoře rozvoje zodpovědného, udržitelného a univerzálně přístupného cestovního ruchu, se zvláštním zřetelem na zájmy rozvojových zemí. Organizace pověřená OSN k podpoře dodržování Světového etického kodexu cestovního ruchu s cílem zajistit, aby členské země maximalizovaly ekonomické, sociální a kulturní účinky cestovního ruchu a plně využívaly jeho výhod. [16]

Dalšími činnostmi jsou například tvorba metodiky sledování statistických dat, vydávání stanovisek na současné problematické situace, vzdělávací činnost, konference nebo jednání s jinými organizacemi.

Organizace má členy ze 154 zemí (mezi nimi i Česká republika) a 7 území a také má přes 400 přidružených členů zastupující soukromý sektor, vzdělávací instituce a místní turistické sdružení. [8, s. 116]

Obrázek 1: Logo organizace UNWTO [16]

2.7.2. WTTC – Světová rada cestovního ruchu a turistiky

World Travel & Tourism Council (WTTC), se sídlem v Londýně, je fórem pro obchodní vůdce v průmyslu cestovního ruchu. Vedoucí pracovníci některých předních světových společností v této oblasti jsou členové organizace a WTTC má tedy jedinečný přehled o všech otázkách týkajících se cestování a cestovního ruchu. WTTC se snaží zvýšit povědomí o cestovním ruchu jako o jednom z největších světových průmyslových odvětví, které podporuje více než 258 milionů pracovních míst a vytváří 9,1 procent světového HDP. [17]

Dále se organizace zabývá mimo jiné také metodikou pro určení dopadů krizových vlivů na turismus a ekonomickými analýzami a výzkumy. [8, s. 118]

Obrázek 2: Logo organizace WTTC [26]

2.8. Asociace v České republice

Cestovní kanceláře a agentury jsou sice konkurenti, ale také si potřebují mezi sebou vyměňovat své zkušenosti a zkvalitňovat tak své služby.

2.8.1. AČCKA - Asociace českých cestovních kancelářů a agentur

Asociace českých cestovních kancelářů a agentur (AČCKA) je profesní uznávané sdružení založené v roce 1991 a mající 250 členů. Řádným členem se může stát cestovní kancelář i agentura zabývající se příjezdovým i výjezdovým cestovním ruchem. Přidruženými členy jsou zahraniční subjekty cestovního ruchu. Asociace informuje své členy o aktuálních změnách v legislativě týkající se cestovního ruchu, pořádá semináře a setkání členů, prosazuje zájmy svých členů a zajišťuje publikační činnost. [23]

Obrázek 3: Logo asociace AČCKA [24]

2.8.2. ACK ČR – Asociace cestovních kanceláří České republiky

Asociace cestovních kanceláří České republiky (ACK ČR) je platforma pro spolupráci kanceláří a agentur navzájem, a také těchto subjektů s dodavateli a odběrateli služeb. Podporuje dobrou úroveň a jméno cestovního ruchu a spravuje databázi kontaktů na dodavatele a odběratele z České republiky i zahraničí. Důležitou funkcí je zastupování zájmů členů při jednání s ministerstvy (zvláště Ministerstvem pro místní rozvoj), Poslaneckou sněmovnou, mezinárodními a evropskými organizacemi cestovního ruchu. [27]

Obrázek 4: Logo asociace ACK ČR [22]

2.9. Cestovní agentura

2.9.1. Podmínky podnikání

Provozovatel cestovní agentury je podnikatel, který provozuje svou činnost na základě volné, ohlašovací živnosti. Není tedy potřeba prokazování žádné odborné způsobilosti, stačí pouze splnění všeobecných podmínek. Provozovna musí být označena tak, aby bylo jasné, že se jedná o cestovní agenturu. Provozovatel může prodávat zboží související s cestovním ruchem (mapy, plánky, vstupenky), ale zájezdy smí pouze zprostředkovávat, nikoli tvořit balíček služeb a u těchto zájezdů je povinen vždy uvést, pro jakou cestovní kancelář zájezd zprostředkovává. [13, §3]

Výjimkou je tvorba forfaitových zájezdů, tedy zájezdů tvořených na míru a přání zákazníka. Zákazník si ve většině případů přesně stanoví požadavky, způsob ubytování, stravování a dopravy.

Cestovní agentury musí nabízet zájezdy za cenu stanovenou cestovní kanceláří a své vytvořené náklady kryjí získanou provizí. Konečná cena produktu tedy není o provizi navýšena. [7, s. 181]

3. Daň

3.1. Charakteristika

„Daň je definovaná jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů), nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti)“. [4, s. 16]

„Všechna pravidla související se stanovením a výběrem daně musí být velmi přesně formulována, a to ve formě zákona“. [6, s. 33]

Neúčelovost daně znamená, že není předem dáno na jaký konkrétní projekt nebo veřejnou potřebu bude použita. Neekvivalentností se rozumí, že poplatníkovi není zaručená protihodnota odpovídající jeho platbě.

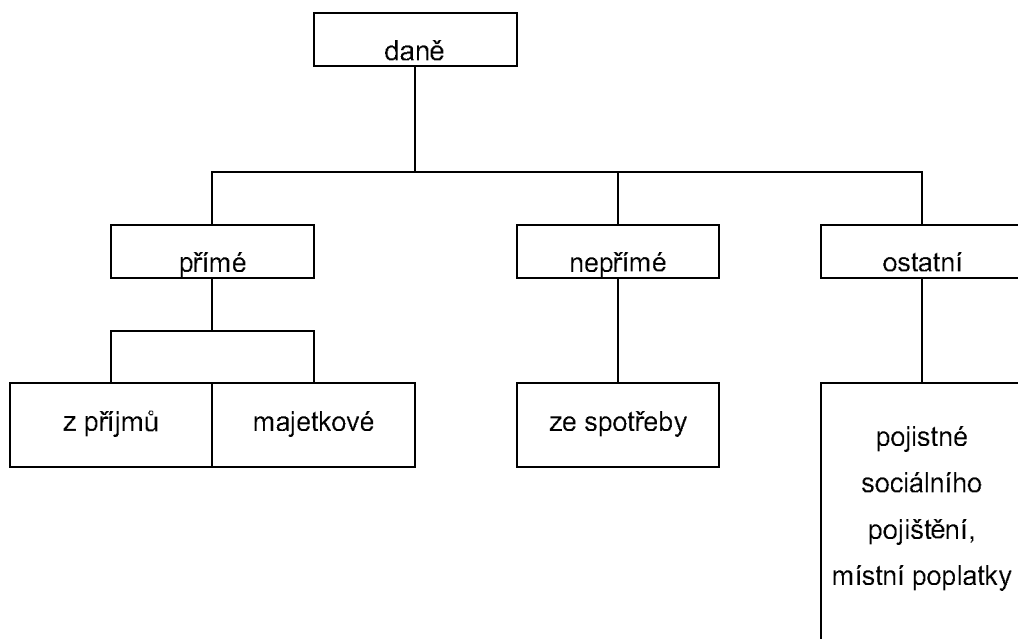
Dalšími příjmy do státního rozpočtu jsou cla, dávky, poplatky, místní poplatky, příspěvky na sociální zabezpečení a půjčky. [4, s. 16]

3.2. Klasifikace daní

3.2.1. Podle vazby na důchod poplatníka

Nejzákladnější a nejpoužívanější je rozdělení daní podle vazby na důchod poplatníka a to na daně přímé a nepřímé. [4, s. 19]

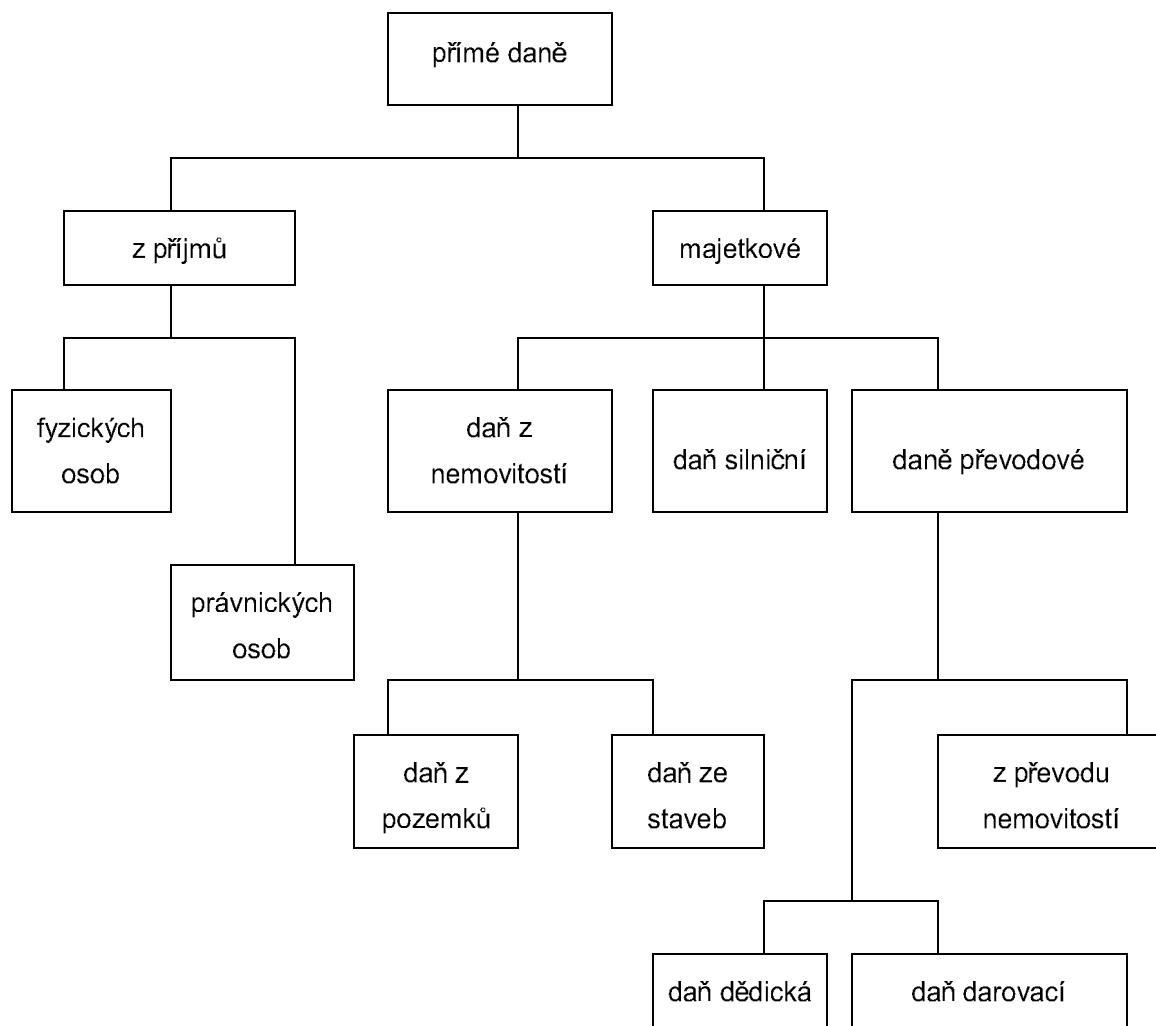
Schéma 1: Daně daňového systému České republiky⁵

⁵ Zdroj: KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika. 2000. s. 13.

Přímé daně jsou vybírány z důchodu či majetku, který je přesně definovaný. Konkrétně u tohoto typu známe i poplatníka, který svou povinnost nemůže přenést na nikoho jiného. Z pravidla hradí sám poplatník. [4, s. 20]

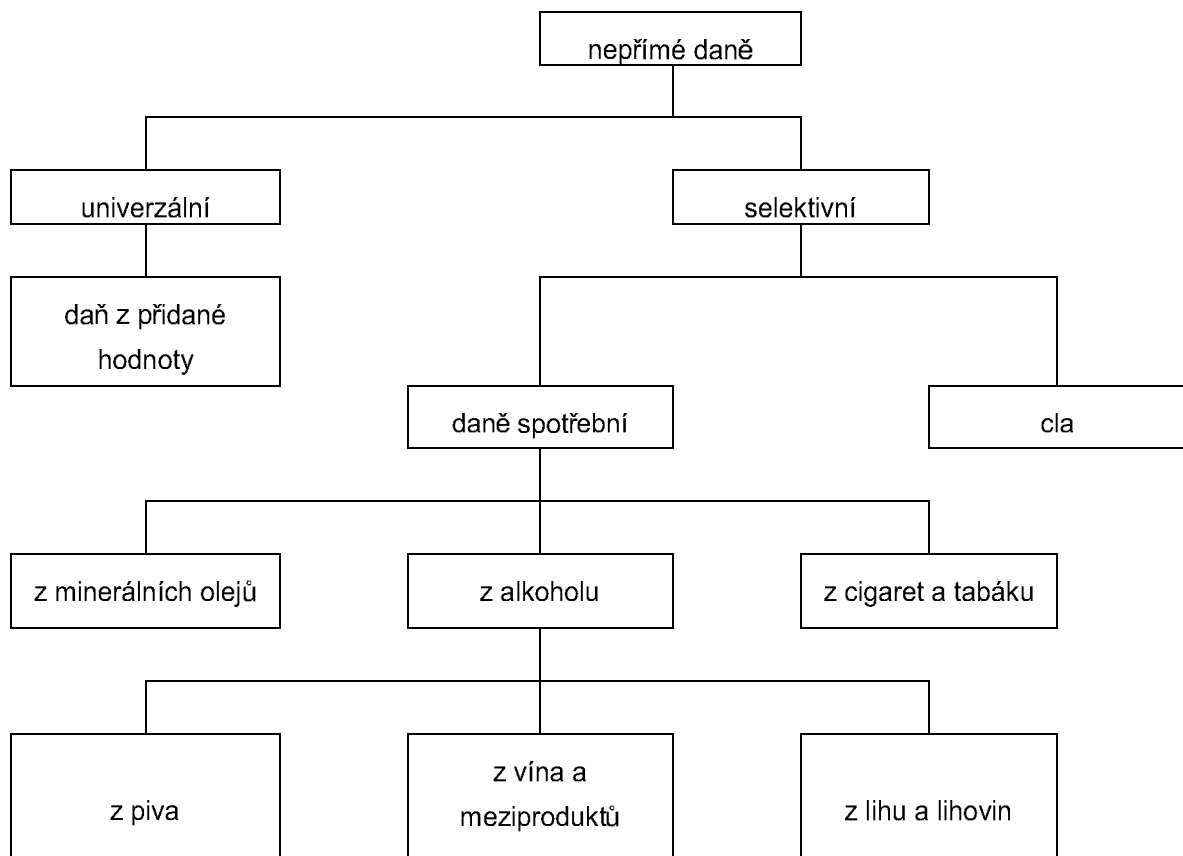
Schéma 2: Přímé daně v České republice⁶

⁶ Zdroj: MULLEROVÁ, L. a VANČUROVÁ, A. Daně v účetnictví podnikatelů. 2006. s. 34

Daně nepřímé - předpokládá se, že za poplatníka odvádí daň jiný subjekt – plátce, kterému se ale nesnižuje jeho vlastní důchod. Poplatník ani nemusí postřehnout, že daň platí. [4, s. 21]

Schéma 3: Nepřímé daně v České republice⁷

⁷ Zdroj: MULLEROVÁ, L. a VANČUROVÁ, A. Daně v účetnictví podnikatelů. 2006. s. 39

3.2.2. Podle objektu, na něž jsou uloženy

Hlavní daně jsou:

- ✓ z **důchodů** – zdaňují důchod (příjem) poplatníka,
- ✓ ze **spotřeby** – se mohou vztahovat na celkovou spotřebu nebo pouze určité druhy výrobků,
- ✓ z **majetku**.

3.2.3. Podle charakteru veličiny, z níž se daň platí

Rozlišujeme tyto daně:

- ✓ kapitálové,
- ✓ běžné. [4, s. 22]

3.3. Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je v oblasti cestovního ruchu velice specificky upravena, proto se této dani budu věnovat více.

Daň z přidané hodnoty je považována za nejdůležitější daň v soustavě daní v České republice a je upravena zákonem č.235/004 Sb. o dani z přidané hodnoty⁸ (dále pouze ZDPH). Zdaňuje se spotřeba, proto mluvíme o dani nepřímé. Postupně je na každém stupni zpracování zdaněna nově vytvořená přidaná hodnota. Daňová povinnost a účtování o dani z přidané hodnoty jsou založeny na průběžném zdaňování:

⁸ Ve své práci odkazuji na zákon podle stavu k 1.1.2010

- ✓ **Plnění na vstupu** (přijaté zdanitelné plnění od jiných plátců za poskytnuté služby, zboží atd.),
- ✓ **Plnění na výstupu** (uskutečněná plnění – poskytování služeb, prodej zboží atd.).

Daňová povinnost se stanoví jako rozdíl mezi plněním na výstupu a plněním na vstupu za zdaňovací období. Kladný rozdíl znamená vlastní daňovou povinnost a záporný rozdíl představuje přeplatek na dani, nazývaný nadměrný odpočet, který se bude nárokovat na státu. [6, s. 245]

Schéma 4: Daňová povinnost⁹

daň na vstupu	daň na výstupu
daňová povinnost	

Schéma 5: Nadměrný odpočet¹⁰

daň na vstupu	daň na výstupu
	nadměrný odpočet

3.3.1. Zdaňovací období

- ✓ **Kalendářní čtvrtletí** – obrat plátce nepřesáhl částku 10 000 000 Kč za předchozí kalendářní rok.
- ✓ **Kalendářní měsíc** – obrat plátce dosáhl částky 10 000 000 Kč za předchozí kalendářní rok.

Plátce, který dosáhl obratu za předchozí kalendářní rok v rozmezí 2 000 000 Kč – 10 000 000 Kč, si může zvolit za zdaňovací období kalendářní měsíc. [14, §99]

⁹ Zdroj: MULLEROVÁ, L. a VANČUROVÁ, A. Daně v účetnictví podnikatelů. 2006. s. 247

¹⁰ Zdroj: MULLEROVÁ, L. a VANČUROVÁ, A. Daně v účetnictví podnikatelů. 2006. s. 247

Obratem se rozumí souhrn úplat bez daně za dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku, pokud jde o tyto úplaty – zdanitelná plnění, plnění osvobozená s nárokem a bez nároku na odpočet daně. Nezahrnuje se prodej z hmotného, nehmotného majetku a pozemků. [14, §6]

Daňová přiznání se podávají vždy do 25. dne následujícího měsíce po měsíci, ve kterém skončilo zdaňovací období.

Místo plnění určuje místo, kde se daň odvádí. Uplatňování daně z přidané hodnoty v Evropském společenství značně komplikují určování místa plnění a existují i případy, kdy povinnost přiznat a zaplatit daň nevzniká tomu, kdo zboží dodává (poskytuje službu), ale příjemci v jiném členském státě. Poté může vzniknout jednomu plátcovi povinnost přiznat a zaplatit daň a současně i právo na odpočet daně z téhož plnění. [6, s. 245]

3.3.2. Předmět daně

Obecně lze vymezit předmět daně jako dodání zboží, převod nemovitosti, poskytnutí služby, pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie a dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku. [14, §2]

3.3.3. Plátce

Osobou povinnou k dani se sídlem v tuzemsku se rozumí dle §5 ZDPH fyzická nebo právnická osoba, pokud uskutečňuje ekonomickou činnost (soustavnou činnost výrobců, obchodníků, osob poskytujících služeb) i v případě, že není založena za účelem podnikání.

Osoba povinná k dani poté, co její obrat za nejvýše po sobě bezprostředně jdoucích 12 kalendářních měsíců, přesáhne částku 1 000 000 Kč si musí podat přihlášku k registraci k dani z přidané hodnoty u místně příslušného finančního úřadu. Přihlášku je osoba povinna podat nejdéle do 15 dnů od posledního dne měsíce, kdy došlo k

překročení. Od prvního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byl obrat překročen, se osoba povinná k dani stává plátcem. [14, §94]

Příklad 1 – Registrace látce

Společnost ABC s.r.o. měla obrat za 6 měsíců uvedený v tabulce.

Tabulka 1: Obrat společnosti ABC, s.r.o. v jednotlivých měsících

Měsíc	01/2010	02/2010	03/2010	04/2010	05/2010	06/2010
Obrat (tis)	280	268	301	308	425	563

Společnost přesáhla 1 000 000 Kč v měsíci dubnu.

Výpočet: $280 + 268 + 301 + 308 = 1\,157$ tis Kč

Do 15.5. musí společnost podat přihlášku k registraci k dani z přidané hodnoty a od 1.7. se stává plátcem.

3.3.4. Sazba daně

Sazba daně je pevná a diferencovaná se dvěma úrovněmi:

- ✓ 10 % snížená sazba daně a
- ✓ 20 % základní sazba daně.

Částka bývá většinou cena včetně daně, proto se daň nepočítá prostřednictvím sazby, ale přepočítacího koeficientu, který stanovíme:

$$k = \frac{s}{s+100} = \frac{10}{110} = 0,0909 \quad \text{Pro sníženou sazbu daně}$$

$$k = \frac{s}{s+100} = \frac{20}{120} = 0,1667 \quad \text{Pro základní sazbu daně}$$

Kde:

k...přepočítací koeficient

s...sazba daně [6, s. 40]

3.3.5. Den uskutečnění zdanitelného plnění

Povinnost přiznat a zaplatit daň vzniká ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, které u služeb odpovídá poslednímu dni poskytování vlastních či nakoupených služeb, dni, kdy byl vystaven daňový doklad nebo odpovídá dni, kdy dochází podle smlouvy k převodu práv. Pokud bereme v úvahu den vystavení dokladu, musí plátce počítat s kontrolou finančního úřadu, zda byla služba opravdu poskytnuta.

Zdanitelné plnění se při dodání zboží považuje za uskutečněné v den dodání, v jiných případech v den převzetí nebo vzniku práva zboží užívat a v den příklepu při vydražení zboží ve veřejné dražbě.

„Daň na výstupu je plátce povinen přiznat ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přjetí úplaty, a to k tomu dni, který nastane dříve.“ [14, §21]

4. Zvláštní režim

Podnikání v cestovním ruchu je velmi specifickou záležitostí, a proto se také řídí i specifickými pravidly. Speciální ustanovení v ZDPH jsou definována v §89 a mají přednost před pravidly uvedenými v předchozích částech zákona. Jedinečnost služeb (balíčku služeb) poskytovatele spočívá hlavně v mezinárodním měřítku. Mohou být zprostředkovány nebo přijímány jak v tuzemsku, ve členských státech Evropské unie či ve třetích zemích. A to buď v jednom z uvedených území nebo ve všech třech najednou v rámci jednoho produktu. Důkaz, že je tato situace velice složitá z pohledu daně z přidané hodnoty, bych ráda demonstrovala na příkladě.

Příklad 2 – Zvláštní režim

Střední škola v Rakousku si zakoupí zájezd u tuzemské cestovní kanceláře. Cílové místo pobytu bude Egypt. Cestovní kancelář poskytne svého zaměstnance, který bude plnit úlohu průvodce. Dopravní společnost má sídlo na Slovensku.

Vyřešit jak správně, a ve kterém státě odvést a zaplatit daň z přidané hodnoty by bylo velice složité, proto je právě v ZDPH upraven zvláštní režim pro cestovní službu.

4.1. Zvláštní režim v ČR

Důležité ustanovení se týká stanovení specifického základu daně, kterým je poskytovatelova marže neboli přírážka, která se získá rozdílem mezi cenou za poskytnutou službu a součtem skutečných úhrad, i nezaplacených, za jednotlivé nakoupené služby a zboží. Poskytovatelé mohou po novele ze dne 1.10.2005 přírážku stanovit jako rozdíl mezi celkovou částkou, kterou obdrželi nebo obdrží za úplatu za celé zdaňovací období a celkovou částkou skutečných zaplacených či nezaplacených úhrad za jednotlivé služby a zboží nakoupené za stejné zdaňovací období. Povinnost přiznat daň však nevzniká z přijaté zálohy. Kdyby vyšel tento rozdíl záporný, ze zákona

vyplývá, že základ daně by byl nula. Cestovní služba není jediný případ, kdy se používá pro stanovení základu daně přírůžka. Můžeme si pro příklad uvést obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi. [14, §89 (3)]

Kombinace služeb cestovního ruchu (balíček služeb) je definována jako cestovní služba.

Na celý balíček služeb (ať už obsahuje více služeb cestovního ruchu nebo pouze jedinou), zákon pohlíží jako na jednu poskytnutou službu. Zvláštní režim je určen výhradně pro poskytovatele této definované služby, proto jej nelze aplikovat na zprostředkování a tudíž cestovní agentury přiznávají a platí daň podle obecných pravidel. [14, §89 (2)]

Příklad 3 – Cestovní služba

Cestovní kancelář organizuje zájezd do Karlových Varů na filmový festival.

- ✓ *Cestovní kancelář zakoupí pouze vstupenky na festival, které prodává samostatně zákazníkům. O cestovní službu se nejedná a plátce musí využít běžný režim zdanění.*
- ✓ *Cestovní kancelář zakoupí vstupenky na festival, ubytování v oblasti a dopravu do cílového místa a zpět. Pokud budou vstupenky zakoupeny spolu s ostatními službami, bude se jednat o cestovní službu podléhající zvláštnímu režimu DPH. Cestovní služba to bude i za předpokladu, že si objednatel zaplatí pouze ubytování či pouze dopravu.*
- ✓ *Cestovní kancelář nakoupí vstupenky na festival, dopravu a ubytování ve vlastním hotelu. Za cestovní službu bude považována pouze doprava nakoupená od jiného plátce a prodej vstupenek (zakoupené spolu s dopravou). Ubytování je poskytnuto vlastní činností, která se za cestovní službu nepovažuje a tudíž nebude posuzována podle zvláštního režimu, ale běžného.*

Zákazníkem je ustanovena osoba, které se cestovní služba poskytuje, ale to neznamená, že musí být totožná s osobou, která službu spotřebovává. Zvláštní režim tedy možno použít i pokud si produkt cestovní kanceláře objedná zaměstnavatel pro své zaměstnance. Ze zákona ale jasně nevyplývá, zda se zákazníkem rozumí celý autobus v případě, že by si každý jednotlivce koupil zájezd sám, ale spotřebovávají všichni cestovní službu ve stejném čase. Kdybychom se zaměřili na doslovný výklad ZDPH, zjistíme, že je spíše zákazník brán jako jednotlivce a provozovatel cestovní kanceláře by měl u každého objednavatele stanovit samostatně základ daně. [14, §89 (2)]

Příklad 4 – Stanovení základu daně

Měsíční plátce DPH, cestovní kancelář, prodala za zdaňovací období červen pouze jednu cestovní službu – zájezd do Rakouska. Zájezd si ořjednalo 40 zákazníků, kteří naplnili jeden celý autobus. 30 klientů si koupilo zájezd v řádném termínu a každý zaplatil 10 500 Kč včetně daně. Zbytek účastníků využilo možnosti „last minute“ a za zájezd utratili 7 200 Kč včetně daně. Nakoupené služby cestovní kancelář stály 9000 Kč na jednotlivce.

Tabulka 2: Základ daně u zájezdu

	Částka vč. daně	Výpočet
Cena zájezdu	10 500 Kč	
Nakoupené služby	9 000 Kč	
Přirážka	1 500 Kč	10 500 Kč - 9 000 Kč
Základ daně	1 500 Kč	
Výsledná daňová povinnost	250 Kč	1 500 Kč * 0,1667

Daňová povinnost za 30 zákazníků, kteří nakoupili zájezd v řádném termínu by tedy byla:

$$250 \text{ Kč} * 30 = 7\,500 \text{ Kč.}$$

Tabulka 3: Základ daně u "last minute"

	Částka vč. daně	Výpočet
Cena "last minute"	7 200 Kč	
Nakoupené služby	9 000 Kč	
Přirážka	0 Kč	7 200 Kč - 9 000 Kč
Základ daně	0 Kč	
Výsledná daňová povinnost	0 Kč	

Výsledná daňová povinnost, kterou plátce musí přiznat a zaplatit za zdaňovací období červen je 7 500 Kč.

1.10.2005 přišla v platnost novela, která umožňuje stanovit základ daně za celé zdaňovací období. Výsledná daňová povinnost se nám změní následovně.

Tabulka 4: Základ daně za celé období

	Částka vč. daně	Výpočet
Cena jednoho zájezdu	10 500 Kč	
Cena jednoho zájezdu "last minute"	7 200 Kč	
Nakoupené služby za jeden zájezd	9 000 Kč	
Počet zákazníků	40	
Přirážka celkem	27 000 Kč	$(10\,500\text{ Kč} \cdot 30 + 7\,200\text{ Kč} \cdot 10) - 40 \cdot 9\,000\text{ Kč}$
Základ daně	27 000 Kč	
Výsledná daňová povinnost	4 500 Kč	$27\,000\text{ Kč} \cdot 0,1667$

Výsledná daňová povinnost při přepočtu základu daně na jednotlivého zákazníka vyšla 7 500 Kč a pokud cestovní kancelář využije způsobu určení základu daně za celé zdaňovací období, vychází daňová povinnost 4 500 Kč. Druhá varianta je pro poskytovatele cestovní služby výhodnější, ale pouze za předpokladu, že by u nějakého zájezdu vyšla záporná přirážka a plátce si tak snižuje svoji daňovou povinnost.

Jak již bylo řečeno, veškeré služby jako ubytování, stravování, doprava, výlety apod., jsou z hlediska zvláštního režimu považovány za službu jedinou a to jak z pohledu

základu daně, tak i z pohledu místa plnění. Nezáleží na skutečnosti, zda byla poskytnuta služba nakoupená v tuzemsku, či v jiném státě ať už členském, či nikoliv. [14, §89 (4)]

Velký rozdíl vzniká při řešení místa plnění, které je stanoveno místem, kde má sídlo nebo místo podnikání osoba poskytující cestovní službu nebo provozovna, pokud byla tato služba poskytnuta jejím prostřednictvím. Když je tedy cestovní služba poskytnuta tuzemským provozovatelem cestovní kanceláře, bude se daň přiznávat a odvádět v tuzemsku a podle tuzemských pravidel. Cestovní kanceláře se tak vyhnou registraci k dani z přidané hodnoty v jiném členském státě, kde by vzniklo místo plnění. Bylo by velice obtížné na provedení a administrativně náročné ohlídat, aby se v každém státě odvedly daně ve správné výši. Zvláštní režim přispívá k velkému zjednodušení stavu na trhu. [14, §89 (4)]

Povinnost přiznat daň, stejně jako v obecném principu, vzniká dnem, kdy byla poskytnuta poslední cestovní služba. Pokud by byl uplatňován výpočet základu daně rozdílem celkových částek, které byly obdrženy za úplatu a celkových úhrad, vznikala by povinnost přiznat daň k poslednímu dni zdaňovacího období. [14, §89 (5)]

Jsou-li služby poskytnuty v některém ze členských států Evropské unie nebo mimo toto území Evropského společenství, mohou být od daně osvobozeny částečně nebo zcela. Když by byly jednotlivé služby nakoupeny od osob povinných k dani a poskytnuty ve třetích zemích, je přírůžka osvobozena od daně s nárokem na odpočet. V případě, kdy dochází k poskytování služeb nakoupených od jiných osob povinných k dani jak na území Evropského společenství a zároveň i mimo toto území, je cestovní služba osvobozena od daně s nárokem na odpočet pouze částečně. Tento částečný odpočet odpovídá poměru, který je určený službami poskytnutými na území Evropského společenství a na území mimo Evropské společenství. [14, §89 (7)]

Příklad 5 - Osvobození

„Cestovní kancelář prodala cestovní službu za 15 000 Kč, z toho cena služeb poskytnutých v Rakousku činila 5 000 Kč a cena služeb poskytnutých v Chorvatsku 10 000 Kč. Cena nakoupených služeb pro tuto službu činila 13 000 Kč. Poměr služeb uskutečněných v Chorvatsku k celkové ceně cestovní služby je 66,67 %. Z přírážky ve výši 2 000 Kč bude osvobozeno 66,67 %, tj. 1 334 Kč.“ [18]

Zákon se přesněji nevyjadřuje jak by se správně měl vypočítat zmiňovaný poměr, proto je čistě na plátcí jaký systém využije, ale vždy musí být ekonomicky odůvodnitelný před správcem daně, protože plátce nese důkazní břemeno.

Nárok na odpočet a vrácení daně nevzniká u služeb a zboží cestovního ruchu, které jsou nakoupeny včetně daně. Daň zůstává součástí ceny za jednotlivé služby či zboží a to i v případě, kdy jde o nákup v tuzemsku. Poté je daň z poskytovaných služeb součástí rozpočtu příslušné země a daň z přírážky je součástí rozpočtu státu, kde má poskytovatel sídlo. Na daňovém dokladu tedy nesmí být samostatně uvedena daň týkající se přírážky a zároveň z této přírážky nesmí být nárokován odpočet daně z přírážky. [2, s. 292]

Může nastat i situace, kdy sama cestovní kancelář vyprodukuje služby či zboží vlastní činností (z vlastního hotelu, restaurace apod.), ale nemůže tyto služby zahrnout do služeb cestovních, ale je však povinen uplatňovat daň samostatně, kdy je základem daně cena včetně daně (cena zjištěná) a použije se sazba daně platná pro jednotlivá plnění – základní nebo snížená. Cestovní služba podléhá základní sazbě daně ve výši 20%. Pokud jsou uplatňovány oba dva režimy (zvláštní i běžný), musí plátce každý mechanismus vést zvlášť v evidenci pro daňové účely. [14, §89 (11)]

Oprava základu daně se může provádět v případě změny, kterou se rozumí změna v ceně nakoupené služby (zboží), změna v celkové částce za poskytnutou cestovní službu nebo jiná změna. Když důsledkem změny vznikne zvýšení daňové povinnosti, je plátce povinen učinit opravu základu daně ke dni změny a sazbu daně použít platnou

k původnímu zdanitelnému plnění. V situaci, kdy výsledkem bude snížení daňové povinnosti, se plátcem může rozhodnout, zda základ daně opraví či nikoli. [14, §89 (13)]

Rozdíl mezi původním a opravených základem daně se považuje za samostatné zdanitelné plnění. [14, §89 (13)]

4.2. Směrnice EU

Směrnice EU je právním aktem, který se snaží sjednotit právo v rámci Evropské unie a vychází z primárního evropského práva. Je určena buď jednomu, nebo až všem členským státům, které musí implementovat do určitého data směrnici do své legislativy. Předpokladem je vytvoření jednotného trhu a harmonizace vnitrostátních právních předpisů. [24]

4.2.1. Směrnice č.90/314/EHS o zájezdech a pobytech

Důvody přijetí této směrnice jdou rozdělit na dvě skupiny. První skupina vyplývá ze samostatné existence Evropské unie, kdy spolu s vytvořením, vznikl i vnitřní trh unie. Součástí trhu je i cestovní ruch a bylo třeba sjednotit veškeré právní úpravy této problematiky v jednotlivých státech. Sjednocení je výhodou pro podnikatele i pro spotřebitele a pomáhá zabezpečit tento společný trh (ale možná to je cíl). Můžeme se tedy ve všech státech dočkat podobných podmínek. Druhá skupina zastupuje důvody, které vedly ke stanovení základních pojmů, povinnostech cestovních kanceláří a upravení vztahů.

Směrnice musela být zapracována do legislativy jednotlivých států nejpozději do roku 1992. [7, s. 188]

4.2.2. Směrnice č.2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty

Bývá nazývána jako 6. směrnice a byla několikrát novelizována. Směrnice upravuje zavedení společného systému DPH v Evropské unii. Vztahuje se na zboží a služby v každé fázi výroby, které se prodávají a kupují pro spotřebu v rámci EU. Cílem je zajistit rovné a lepší podmínky pro cestovní kanceláře na trhu. Především zabraňuje situaci, kdy by vznikala povinnost registrace k dani ve více státech. Dále přiznává daň státu, kde je cestovní služba opravdu spotřebovávaná. [19]

Legislativa každého členského státu je rozdílná a někdy tedy bývá obtížné směrnici implementovat. Stává se, že při překladu dochází k jinému výkladu směrnic a mohou vzniknout spory mezi státy a Komisí ES, která dohlíží na dodržování pravidel. Tyto spory mohou vést až k Evropskému soudním dvoru.

5. Rozdíly mezi zvláštním a běžným režimem DPH

5.1. Tvorba základu daně

Při použití běžného režimu jsou předmětem daně uskutečněná zdanitelná plnění, kdy je plátce povinen přiznat a zaplatit daň na výstupu podléhající aktuální sazbě, a pokud jsou splněny všechny podmínky, má plátce nárok na odpočet daně na vstupu u nakoupených služeb či zboží.

Při poskytnutí cestovní služby podle zvláštního režimu je základem daně přírážka snížená o daň z přírážky, neboli rozdíl částky, kterou plátce obdržel od zákazníka a částky, kterou musel vynaložit na zakoupení služeb a zboží. Přírážka už je tedy včetně daně a při výpočtu se používá postup „shora“.

Do základu daně se započítávají pouze služby nakoupené od jiných plátců (osob povinných k dani) nikoli režijní náklady (bankovní poplatky či zákonem dané pojištění záruky).

Nárok na odpočet přijatých zdanitelných plnění většinou nevzniká.

Příklad 6 – Základ daně a běžný režim

Měsíční plátce používající běžný režim DPH nakoupí během června služby za 400 000 Kč bez daně, které prodá za částku 480 000 Kč. Služby podléhají základní sazbě daně.

Tabulka 5: Základ daně stanovený v běžném režimu

	Cena bez daně	DPH 20%
Nákup	400 000 Kč	80 000 Kč
Prodej	480 000 Kč	96 000 Kč
Výsledná daňová povinnost		16 000 Kč

Příklad 7 – Základ daně a zvláštní režim

Měsíční plátce používající zvláštní režim DPH za červen nakoupí služby za 480 000 Kč včetně daně, které prodá za částku 576 000 Kč včetně daně.

Tabulka 6: Základ daně stanovený zvláštním režimem

	Cena včetně daně	Přirážka
Nákup	480 000 Kč	
Prodej	576 000 Kč	96 000 Kč
Výsledná daňová povinnost		16 000 Kč

Výpočet daňové povinnosti = 96 000 Kč * (20/120) = 16 000 Kč

Na příkladech je patrné, že výsledná daňová povinnost se neliší. Rozdíl by se projevil, pokud by plátce neměl nárok na odpočet daně z přijatých zdanitelných plnění např. použitých pro reprezentaci, kdy je cena vyšší než 500 Kč bez daně a tyto výdaje nelze uznat za vynaložené k dosažení a zajištění příjmů. Poté by to vypadalo následovně.

Příklad 8 – Služby nakoupené od neplátce

Měsíční plátce používající běžný režim DPH za červen nakoupí služby za 400 000 Kč od neplátce, které prodá za částku 480 000 Kč bez daně.

Tabulka 7: Základ daně u nakoupených služeb od neplátce

	Cena služeb	DPH 20%
Nákup	400 000 Kč	
Prodej	480 000 Kč	96 000 Kč
Výsledná daňová povinnost		96 000 Kč

Podle zvláštního režimu můžeme stanovit základ daně pouze z částek nakoupených od jiných osob povinných k dani. Pokud poskytovatel cestovní služby vytvoří službu vlastní činností, musí použít běžný režim DPH.

Příklad 9 – Vlastní činnost

Měsíční plátce (cestovní kancelář) prodal za zdaňovací období červen 2010 pouze jeden zájezd do Rakouska s dopravou vlastním autobusem pro 40 zákazníků celkem za 10 500 Kč na osobu. V ceně bylo zahrnuto ubytování se snídaní za 8 200 Kč, doprava za 1 200 Kč a cestovní pojištění za 200 Kč. Se zákazníky cestovní kancelář jednala vlastním jménem.

Poskytovatel, který jedná se zákazníkem vlastním jménem při poskytnutí cestovní služby, je povinen použít zvláštní režim. Nemůže do tohoto režimu zahrnout vše, co vyprodukovala vlastní činností – v našem případě dopravu vlastním autobusem.

Od zákazníků poskytovatel obdržel celkem 420 000 Kč.

Autobusová doprava však podléhá běžnému zdanění, proto jej musíme vyloučit 420 000 Kč – (1 200 Kč * 40) = 372 000 Kč.

Celkové nakoupené služby (ubytování a pojištění) jsou v hodnotě 336 000 Kč.

Daňová povinnost u vlastní služby – přepravy osob se stanoví podle běžného režimu dle §10a, kdy se místo plnění určí na základě místa, kde se přeprava osob skutečně odehrává. Část přepravy tedy podléhá zdanění v tuzemsku a část v Rakousku. Poměrná část se vyčíslí z počtu najetých kilometrů v obou státech.

„Přeprava osob a jejich zavazadel mezi jednotlivými členskými státy a dále mezi členskými státy a třetími zeměmi, včetně služeb přímo souvisejících s touto přepravou, je v tuzemsku osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně“.

[14, §70]

Tabulka 8: V ceně zájezdu jsou služby vytvořené vlastní činností

	Částka vč. daně	Výpočet
Cena jednoho zájezdu	10 500 Kč	
Počet zákazníků	40	
Nakoupené služby - ubytování	8 200 Kč	
Nakoupené služby - pojištění	200 Kč	
Vlastní služby - doprava	1 200 Kč	
Celkově za nakoupené služby	336 000 Kč	$(8\,200\text{ Kč} + 200\text{ Kč}) * 40$
Celkově za vlastní služby	48 000 Kč	$1\,200\text{ Kč} * 40$
Celkově za celý zájezd	420 000 Kč	$10\,500\text{ Kč} * 40$
Základ daně podle zvláštního režimu	36 000 Kč	$420\,000\text{ Kč} - 48\,000\text{ Kč} - 336\,000\text{ Kč}$
Daň podle zvláštního režimu	6 000 Kč	$36\,000\text{ Kč} * 0,1667$

5.2. Místo plnění

„Při poskytnutí cestovní služby je místem plnění místo, kde má poskytovatel poskytující službu sídlo nebo místo podnikání. Pokud je však služba poskytnuta prostřednictvím provozovny, je místem plnění místo, kde je tato provozovna umístěna.“ [14, §89(4)]

Cestovní kanceláře se sídlem v tuzemsku, které budou organizovat zájezdy do tuzemska, zemí Evropské unie i třetích zemích, budou mít místo plnění vždy v tuzemsku. Toto ustanovení je velice usnadňující oproti tomu, kdyby mělo být místo plnění posuzováno podle běžného režimu.

V ZDPH je místo plnění při poskytnutí služby upraveno v §9 a §10 a rozděluje stanovení místa plnění na dva základní principy - zda je služba poskytovaná osobě povinné či nepovinné k dani. Když je služba poskytnuta osobě povinné k dani, je místo plnění tam, kde má tato osoba sídlo. Za předpokladu, že bude služba poskytnuta osobě nepovinné k dani, je místo stejně jako u zvláštního režimu v místě sídla poskytovatele.

V §10 jsou vypsány speciální konkrétní případy, kdy se místo plně určuje jiným způsobem, než jak je stanoveno v §9.

- ✓ **Přeprava osob** – místo plnění je v místě, kde se příslušná část přepravy uskutečňuje.
- ✓ **Stravovací služba** – zákon stanovuje, že místo plnění je tam, kde se služba opravdu poskytuje. Když je služba poskytována na palubě lodí, letadla vlaku během přepravy na území Evropského společenství, určuje se místo plnění dle státu, kde se přeprava zahájila.

Příklad 10 – Přeprava osob

Cestovní kancelář vlastním autobusem odveze účastníky cestovního ruchu do Itálie na prohlídku města Řím a poté se navrátí zpět. Z Hradce Králové do Říma trvá cesta 14 hodin a autobus jede 1430 km při jedné cestě.

Tabulka 9: Daňová povinnost v jednotlivých státech

	Celkem	ČR	Německo	Rakousko	Itálie
Počet ujetých km	2 860 km	540 km	600 km	240 km	1 480 km
Odpovídající cena na úsek cesty	240 000 Kč	45 360 Kč	50 400 Kč	20 160 Kč	124 080 Kč
Výpočet	$\frac{240000}{2860} = 84Kč / km$	84 Kč * 540	84 Kč * 600	84 Kč * 240	84 Kč * 1480

Cestovní kancelář si musí zjistit podle zákonů jednotlivých zemí, kde se přeprava uskutečňovala, jaké podmínky zde stanovují o dani z přidané hodnoty a poté správně přiznat a zaplatit daň dle těchto pravidel. V ČR je přeprava osob osvobozená od daně s nárokem na odpočet.

5.3. Den uskutečnění zdanitelného plnění

Běžný režim definuje povinnost plátce přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo k dni, kdy byla přijata úplata. Rozhodující je ten den, který nastal dříve.

Zvláštní režim den přijetí úplaty nezná a u cestovní služby se daň z přidané hodnoty z přijaté platby nepřiznává. Den uskutečnění zdanitelného plnění je stanoven posledním dnem cestovní služby (např.: poslední den přepravy zákazníka domů). Toto ustanovení je pro cestovní kanceláře velmi výhodné. Kdyby zájezd byl v termínu přesahujícím dvě zdaňovací období, bylo by administrativně obtížné rozpočítávat, jak velká část z úplaty připadne do sledovaného zdaňovacího období.

Dále je třeba si uvědomit, že pokud cestovní kancelář prodává také svou vlastní službu, je tato služba posuzována běžným režimem a úplata se musí rozdělit na dvě části. Část, kterou zákazník zaplatí za nakoupené služby od jiných plátců a část, kterou zaplatí za poskytnuté vlastní služby cestovní kanceláře. Z přijaté zálohy musí poskytovatel

určit poměrnou část, která připadá na vlastní službu a tu zdanit běžným režimem ve zdaňovacím období, ve kterém byla přijata záloha.

5.4. Výběr režimů

Zákon umožňuje za určitých podmínek, že se plátce může rozhodnout, zda použije zvláštní nebo běžný režim. Zvláštní režim DPH nemusí (ale může) být použit, pokud je cestovní služba nakoupena plátcem, který není poskytovatelem cestovní služby, a tuto službu využije pro svou ekonomickou činnost. Nekupuje tedy cestovní službu za účelem dalšího prodeje jiným osobám, ale čistě pro svou ekonomickou činnost např. služební cestu. Cestovní služba (a veškeré služby, které obsahuje) musí být poskytnuta v tuzemsku. [14, §89 (15)]

Příklad 11 – Výběr režimů

Cestovní kancelář, plátce daně, prodala cestovní službu zahrnující dopravu, ubytování a stravování na horské chatě v Krkonoších společnosti s ručením omezeným se sídlem v Hradci Králové. Pobyt má zajistit lepší vztahy mezi zaměstnanci a majitel by rád v době nepřítomnosti zaměstnanců provedl ve firmě stavební úpravy. Objednavatel cestovní služby doložil, že bude využita pouze pro účely uskutečňování ekonomických činností.

Plátce, ačkoli poskytl cestovní službu, nemusí využít zvláštní režim dle §89 ZDPH a může využít možnosti uplatňování daně na výstupu u jednotlivých nakoupených služeb podle běžného mechanismu DPH.

Otázkou zůstává, jak prokazatelně získat informace o objednavateli a jeho úmyslu spotřebovat cestovní službu výhradně pro ekonomickou činnost. Plátce nese před správcem daně důkazní břemeno a pokud si není v této věci jistý, nemůže použít zvláštní režim.

Závěr

V bakalářské práci jsem se zaměřila na oblast cestovního ruchu a jeho zdanění, konkrétně daní z přidané hodnoty. Problematika cestovního ruchu je velmi specifická, a proto je také speciálně upravena v české legislativě. Cílem bylo vytvořit přehled těchto speciálních úprav uvedených v zákoně č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a v zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a více přiblížit tuto problematiku.

V první části jsem se věnovala cestovnímu ruchu a jeho subjektům, zvláště cestovním kancelářím. V České republice je zaznamenán už šestým rokem nárůst cestovních kanceláří a v roce 2010 jich zde působilo 1394. Založení cestovní kanceláře přitom není úplně jednoduché. Zakladatel potřebuje souhlas od Ministerstva pro místní rozvoj a mít smluvené pojištění pro případ úpadku u pojišťovny, která k tomu má oprávnění. Konkurence v tomto odvětví je obrovská a nová malá cestovní kancelář by v dnešní době měla opravdu velký problém se prosadit. Vyplývá to z celosvětové krize, kdy mnoho kanceláří muselo ukončit podnikání a lidé, po zkušenostech v minulých letech, raději budou důvěřovat větší společnosti.

Druhů a forem cestovních kanceláří je velké množství a je třeba zvolit optimální nabízený sortiment služeb ve výhodných destinacích. Země s největším počtem příjezdů je v letošním roce Francie, ale už během 10 let se odhaduje, že první místo převezme Čína. Česká republika by měla v roce 2020 zaujímat desáté místo. Nabídka zájezdů by se především měla rozrůst o destinace Thajsko, Singapur a Jižní Afrika.

Hlavními předpoklady turismu jsou lokalizační a realizační podmínky. Neopomenutelný je také jev nazývaný *genius loci* – duch místa. Cestovní ruch je druh služby se stoupajícím ekonomickým i kultivačním významem. Je velmi proměnlivý a důležitou roli ve změnách hrají celosvětové události jako jsou např.: prasečí chřipka nebo teroristické útoky.

Druhá část práce je věnována zákonu č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, kde je upraven zvláštní režim pro cestovní službu §89. Toto ustanovení má aplikační přednost před běžným režimem zdaňování. Každé speciální pravidlo přináší vybočení

ze standardu a tím spojené problémy. Každý plátce v ČR se snaží zvyšovat svůj zisk a zároveň si snižovat svou daňovou povinnost, ale ne vždy zvolí ten správný postup.

Základem daně stanoveného podle zvláštního režimu, je přírážka snížená o daň z přírážky. Velmi často bývá komplikované právě stanovení této přírážky. A mohou vznikat situace obtížné až někdy skoro neřešitelné. Doufám, že práce přispěje k lepšímu pochopení celé problematiky a usnadní orientaci ve zvláštním režimu zdanění.

Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

- [1.] AMBROŽ, J., *Daň z přidané hodnoty v příkladech*. 2009. ISBN 978-80-86296-21-0.
- [2.] BENDA, V. a PITNER, L. *Zákon o DPH s komentářem*. 2006. ISBN 80-7273-135-1.
- [3.] JINDROVÁ, J. a kol. *Cestovní ruch (základy)*. 2007. ISBN 978-80-245-1252-5.
- [4.] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 2006. ISBN 80-972752-2-2.
- [5.] KUNEŠOVÁ, E. a FARKOVÁ, B. *Technika zahraničních zájezdů*. 2001. ISBN 80-85970-33-3.
- [6.] MULLEROVÁ, L. a VANČUROVÁ, A. *Daně v účetnictví podnikatelů*. 2006. ISBN 80-7357-163-3.
- [7.] ORIEŠKA, J. *Služby v cestovním ruchu*. 2010. ISBN 978-80-85970-68-5.
- [8.] PALATKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch*. 2010. ISBN 978-80-247-3750-8.
- [9.] PITNER, L. *DPH v cestovním ruchu a souvisejících služeb*. 1996. ISBN 80-85-967-24-3.
- [10.] RAMBOUSEK, J. *Cestovní kanceláře a daně*. 2005. ISBN 80-7357-123-4.
- [11.] SYSEL, J. *Cestovní kancelář, cestovní agentura a informační středisko v cestovním ruchu*. 2008. ISBN 978-80-86578-75-0.
- [12.] ŠTYRSKÝ, J. a ŠÍPEK, J. *Geografie turismu Evropy a světa s důrazem na působení genia loci a zážitkovou turistiku*. 2009. ISBN 978-80-7435-007-8.

Legislativa

- [13.] Zákon č.159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, ve znění pozdějších předpisů.
- [14.] Zákon č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- [15.] Zákon č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

- [16.] *About UNWTO* [online]. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <<http://unwto.org/en/about/unwto>>.
- [17.] *About WTTC* [online]. 2007. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <http://www.wttc.org/eng/About_WTTC>.
- [18.] AMBROŽ, J. *Daň z přidané hodnoty* [online]. 2010. [Cit.2011-11-5]. Dostupné z: <<http://www.du.cz/33/dan-z-pridane-hodnoty-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EnmKyKfajvnHjXYYvvykix0/?query=da%F2+z+p%F8idan%E9+hodnoty&serp=1>>.
- [19.] *Common System of Value Added Tax (VAT)* [online]. 2011. [Cit.2011-5-3]. Dostupné z: <http://europa.eu/legislation_summaries/taxation/131057_en.htm>.
- [20.] *Informace k uplatňování DPH u služeb cestovního ruchu* [online]. 2007. [Cit.2011-4-1]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/hs.xsl/dane_poplatky_7566.html>.
- [21.] MASNÁ, D. *Cestovní ruch – DPH* [online]. 2010. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <<http://www.du.cz/33/cestovni-ruch-dph-uniqueidgOke4NvrWuNAcUiL-fcBUczIDmomBVJR/?query=DPH+a+cestovni%ED+agentura&serp=1>>.
- [22.] MRÁČKOVÁ, E. *Pro lepší informovanost o bezpečnosti cestování* [online]. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <[http://www.cot.cz/index.php?page=100&jazyk=1&kat=21\]58](http://www.cot.cz/index.php?page=100&jazyk=1&kat=21]58)>.
- [23.] *O asociaci* [online]. 2008. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <http://www.accka.cz/area.asp?area_id=8&place_id=1>.
- [24.] *Směrnice – definice* [online]. 2010. [Cit.2011-5-5]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eu_law/directives/directives_cs.htm>.
- [25.] ŠKRABÁNEK, R. *AČCKA* [online]. 2010. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <<http://www.ackcr.cz/predstaveni-asociace>>.
- [26.] *World Travel and Tourism Council* [online]. 2011. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/World_Travel_and_Tourism_Council>.
- [27.] WEBER, M. *Představení asociace* [online]. 2009. [Cit.2011-12-12]. Dostupné z: <<http://www.ackcr.cz/predstaveni-asociace>>.
- [28.] *Zákony a právní normy* [online]. 2011. [Cit.2011-4-12]. Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony>>.

Seznam schémat, tabulek, obrázků

Seznam schémat

Schéma 1: Daně daňového systému České republiky	27
Schéma 2: Přímé daně v České republice	28
Schéma 3: Nepřímé daně v České republice	29
Schéma 4: Daňová povinnost.....	31
Schéma 5: Nadměrný odpočet	31

Seznam tabulek

Tabulka 1: Obrat společnosti ABC, s.r.o. v jednotlivých měsících.....	33
Tabulka 2: Základ daně u zájezdu	37
Tabulka 3: Základ daně u "last minute"	38
Tabulka 4: Základ daně za celé období	39
Tabulka 5: Základ daně stanovený v běžném režimu.....	45
Tabulka 6: Základ daně stanovený zvláštním režimem.....	45
Tabulka 7: Základ daně u nakoupených služeb od neplátce.....	46
Tabulka 8: V ceně zájezdu jsou služby vytvořené vlastní činností	48
Tabulka 9: Daňová povinnost v jednotlivých státech.....	50

Seznam obrázků

Obrázek 1: Logo organizace UNWTO [16]	22
Obrázek 2: Logo organizace WTTC [25].....	23
Obrázek 3: Logo asociace AČCKA [23]	24
Obrázek 4: Logo asociace ACK ČR [21]	24

Seznam použitých zkratk

ACK ČR	Asociace cestovních kanceláří
AČCKA	Asociace českých cestovních kanceláří a agentur
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
UNWTO	Světová organizace světového ruchu
WTTC	Světová rada cestovního ruchu a turistiky
ZDPH	Zákon č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění p. p.

Seznam příloh

Příloha 1: §89 zvláštní režim pro cestovní službu.....	58
--	----

Příloha1: §89 zvláštní režim pro cestovní službu

(1) Zvláštní režim je povinen použít poskytovatel cestovní služby, který jedná se zákazníkem vlastním jménem, při poskytnutí cestovní služby zákazníkovi.

(2) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) poskytovatelem cestovní služby osoba povinná k dani, která poskytuje zákazníkovi cestovní službu,
- b) zákazníkem osoba, které je poskytnuta cestovní služba,
- c) cestovní službou poskytnutí služby zákazníkovi, která zahrnuje kombinace služeb cestovního ruchu a popřípadě zboží, pokud jsou jednotlivé služby cestovního ruchu a zboží nakoupené od jiných osob povinných k dani; poskytnutí cestovní služby se považuje za poskytnutí jedné služby, přestože k uskutečnění cestovní služby se využije více služeb cestovního ruchu a popřípadě zboží nakoupené od jiných osob povinných k dani; za cestovní službu se považuje i poskytnutí služby zákazníkovi, která zahrnuje pouze jednu nakoupenou službu cestovního ruchu ubytování nebo dopravy osob.

(3) Při poskytnutí cestovní služby je základem daně přírážka poskytovatele cestovní služby snižená o daň z přírážky. Tato přírážka se stanoví jako rozdíl mezi celkovou peněžní částkou, kterou jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce od zákazníka nebo třetí osoby za poskytnutou cestovní službu, a součtem částek, které plátce uhradil nebo má uhradit za jednotlivé služby cestovního ruchu a zboží nakoupené od jiných osob povinných k dani, které jsou přímo zahrnuté do cestovní služby. Přírážku je možné stanovit také jako rozdíl mezi celkovou částkou, kterou jako úplatu obdržel nebo má obdržet poskytovatel cestovních služeb za poskytnuté cestovní služby uskutečněné za zdaňovací období, a celkovou částkou, kterou poskytovatel cestovních služeb uhradil nebo má uhradit za nakoupené služby cestovního ruchu, případně zboží od jiných osob povinných k dani, které jsou přímo zahrnuté do cestovních služeb uskutečněných za toto zdaňovací období. Je-li tento rozdíl záporný, základem daně je nula.

(4) Při poskytnutí cestovní služby je místem plnění místo, kde má poskytovatel poskytující službu sídlo nebo místo podnikání. Pokud je však tato služba poskytnuta prostřednictvím provozovny, je místem plnění místo, kde je tato provozovna umístěna.

- (5) Poskytovatel cestovní služby je povinen přiznat daň ke dni uskutečnění cestovní služby, pokud se přírážka stanoví podle odstavce 3 za zdaňovací období, je povinen přiznat daň nejpozději k poslednímu dni zdaňovacího období, ve kterém jsou cestovní služby uskutečněny. Cestovní služba se považuje za uskutečněnou dnem poskytnutí cestovní služby. Za poskytnutí cestovní služby se považuje den poskytnutí poslední služby cestovního ruchu zahrnuté v cestovní službě.
- (6) U cestovní služby se uplatňuje základní sazba daně.
- (7) Pokud jednotlivé služby cestovního ruchu nakoupené od jiných osob povinných k dani jsou poskytnuty ve třetí zemi, cestovní služba je osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně. Jestliže služby cestovního ruchu nakoupené od jiných osob povinných k dani jsou poskytnuty jak mimo území Evropského společenství, tak i na území Evropského společenství, je cestovní služba osvobozena od daně s nárokem na odpočet daně jen v poměru odpovídajícím poskytnutým službám mimo území Evropského společenství a na území Evropského společenství. Za službu cestovního ruchu poskytnutou ve třetí zemi se považuje nakoupená letecká přeprava osob s místem určení do třetí země se zpáteční přepravou, bez zpáteční přepravy nebo zpáteční přeprava.
- (8) Poskytovatel cestovní služby nemá nárok na odpočet daně ani na vrácení daně v jiném členském státě u zboží a služeb cestovního ruchu nakoupených od plátců nebo od osob registrovaných k dani v jiném členském státě, které poskytuje zákazníkovi jako součást cestovní služby.
- (9) Poskytovatel cestovní služby při poskytnutí cestovní služby nesmí samostatně uvést na daňovém dokladu daň týkající se přírážky.
- (10) Plátce, kterému byla poskytnuta cestovní služba, nemá nárok na odpočet daně z přírážky, kterou je povinen zaplatit v ceně za tuto poskytnutou službu.
- (11) Pokud poskytovatel cestovní služby poskytuje vlastní službu nebo zboží vytvořené vlastní činností, které nesmí zahrnout do cestovní služby, je povinen uplatňovat daň u těchto zdanitelných plnění podle příslušné sazby daně a daň se vypočítá z ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu²⁵⁾, která se považuje za peněžní částku včetně daně.

(12) Pokud poskytovatel cestovní služby uplatňuje daň a současně je povinen použít zvláštní režim, je také povinen vést v evidenci pro daňové účely samostatně plnění podle jednotlivých způsobů uplatňování daně.

(13) Plátce je povinen opravit základ daně a výši daně u poskytnuté cestovní služby při změně ceny nakoupené služby nebo zboží nebo celkové částky za poskytnutou cestovní službu podle odstavce 3, případně jiné změny, pokud tato změna má za následek zvýšení daňové povinnosti. Rozdíl původního a opraveného základu daně se považuje za samostatné zdanitelné plnění a plátce je povinen provést opravu ke dni změny ceny nakoupené služby nebo zboží nebo celkové částky za poskytnutou cestovní službu podle odstavce 3, případně jiné změny. Pro výpočet daně se použije sazba daně platná ke dni uskutečnění původního zdanitelného plnění. Jestliže změna ceny nakoupené služby nebo zboží nebo celkové částky za poskytnutou cestovní službu podle odstavce 3, případně jiné změny, má za následek snížení daňové povinnosti, může plátce opravit základ daně a výši daně stejným způsobem.

(14) Pokud však plátce poskytuje cestovní služby jiné osobě povinné k dani, která není poskytovatelem cestovní služby, pro účely uskutečňování ekonomických činností, nemusí uplatňovat zvláštní režim a uplatňuje u jednotlivých nakoupených služeb cestovního ruchu daň na výstupu podle příslušné sazby daně, pokud všechny nakoupené služby cestovního ruchu zahrnuté v cestovní službě jsou poskytnuty v tuzemsku.

(15) Zvláštní režim není oprávněn použít plátce, který poskytuje službu spočívající v zajištění cestovní služby jménem a na účet jiné osoby. Daň se vypočítá z úplaty, kterou plátce obdržel nebo má obdržet za poskytnutou službu zajištění cestovní služby, která se považuje za peněžní částku včetně daně. Poskytnutí služby spočívající v zajištění cestovní služby jménem a na účet jiné osoby je osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně, pokud jednotlivé služby cestovního ruchu zahrnuté v cestovní službě jsou poskytnuty ve třetí zemi. Pokud jsou služby cestovního ruchu zahrnuté v cestovní službě poskytnuty jak ve třetí zemi, tak i na území Evropského společenství, je poskytnutí služby spočívající v zajištění cestovní služby jménem a na účet jiné osoby osvobozeno od daně s nárokem na odpočet daně jen v poměru odpovídajícím poskytnutým službám cestovního ruchu mimo území Evropského společenství a na území Evropského společenství. Pro vymezení služby cestovního ruchu poskytnuté ve třetí zemi platí odstavec 7 věta třetí obdobně.